

Žaltakalnio šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

Jurkaus šaltinis

Koordinatės

LKS: 368333, 6206713

Adresas

Babrungėnų k., Babrungo sen., Plungės r. sav., pačioje pietrytinėje Žemaitijos NP dalyje įsteigto Babrungo kraštovaizdžio draustinio teritorija. Šaltinis yra Babrungo ir Uošnos tarpupyje, apie 1,3 km į šiaurę nuo jų santakos. Čia vakariniame Babrungėnų (Šilainiškių) miško pakraštyje, kairiajame Babrungo krante išsimėčiusios paskutinės Babrungėnų kaimavietės pietinės dalies viensėdijos

Tipas

Krintantis erozinis

Režimas

Nuolatinio veikimo

Vandeningumas

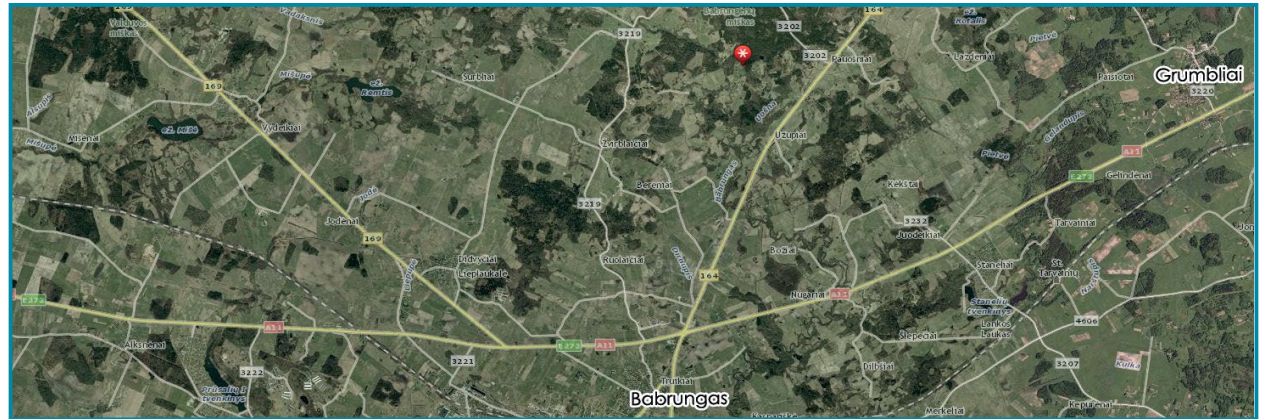
Vidutinio vandeningumo. Vizualiai pakankamai pajėgus, debitas maždaug 1 l/s

Vandens tipas

Kalcio, magnio hidrokarbonatinis

Aprašė:

P. Gedžiūnas,
Z. Zanevskij, 2012

Aplinka

Žaltakalnio (Jurkaus) šaltinis yra krintantis erozinis (šlaitinis), trykštantis miškingos kalvos šlaitelyje atsivėrusiame šaltiniuotame ruože. Jo žiotys yra 153 m NN absoliučiam aukštyje įlinkusioje drėgnoje įlomėje. Šioje klampioje ir dumblingoje (durpėtoje) šlapynėje su vandeniu srovenančiomis išsišakojusiomis išplovomis, apie 30–40 m ilgio ruože veržiasi net keli ištakos židiniai. Koordinatės nustatytos ir vandens sudėtis ištirta viename iš trijų padrėkimo viduryje esančių židinių. Aplink jį vandens prisisotinusi dumblynė. Šią net žiemą ledu nepasidengiančią šaltiniuotą klampynę pamėgę miško gyvūnai, dažniausiai ją aplanko stirnos. Šaltiniuotas ruožas yra pamiškėje ties pievos pakraščiu, kiek įdubusiam lėkštame padrėkime, iš kurio išplova pietų kryptimi link žemiau esančių tvenkinukų nuteka šaltiniuotas vanduo. Aplinka neužteršta, būdinga natūraliai baltalksniais apaugusiai pamiškei.

Dabartinė būklė, kaptazas

Šaltinis ar apibūdintas šaltiniuotas ruožas nėra kaptuoti. Bet apie keliolika metrų į Š–ŠR aukščiau šlaite, sausesnėje pievoje iškastas betonuotas šulinys (šaltinis). Jo rentinys beveik sklidinas vandens, kuris vamzdžiais savabėgiu gali nutekėti į už 100–150 m žemiau pašlaitėje esančią sodybą. Rentiniu kaptuoto šulinio (šaltinio) vanduo geriamas, naudojamas ūkio reikmėms ir buityje.

Vandens fizikinės savybės

Šaltiniuoti židiniai padrėkusiame šlaite neišsenka per didžiausias sausras, neužšąla žiemą. Šaltu, skaniu, švriu vandeniu apsirūpinama gerti. Šaltinio vanduo vietoje (2012-08-30) viename iš po ištakos židinių (tėkmėje) išmatavus mobiliu matuokliu buvo 10,7 °C temperatūros, silpnai šarminis (pH = 8,2). Savitasis elektros laidis (SEL – 321 μS/cm), vandens oksidacinis ir redukcinis potencialas (Eh = +204 mV), gausu deguonies (O₂ = 9,28 mg/l). Vanduo skaidrus ir bekvapis, nėra geležies nuosėdų.

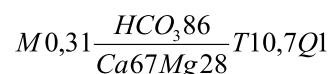
Vandens cheminės savybės

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	311		
Sausoji liekana 180 °C	205		
Bendrasis kietumas		3,89	
Karbonatinis kietumas		3,47	
Nekarbonatinis kietumas		0,42	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	10	0,28	6,95
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	12	0,25	6,20
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	212	3,47	86,10
Nitritai, NO ₂ ⁻	0,03	0,00	0,00
Nitratai, NO ₃ ⁻	2	0,03	0,74
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	4	0,17	4,14
Kalis, K ⁺	2	0,05	1,22
Kalcis, Ca ²⁺	55	2,74	66,67
Magnis, Mg ²⁺	14	1,15	27,98
Amoniakas, NH ₄ ⁺	0,00	0,00	0,00
Kitos analitės:			
pH, pH vienetai 20 °C	7,54		
Permanganato skaičius, mg O/l	2,00		
Bendroji geležis, Fe mg/l	0,04		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	298		

Šaltinio vanduo gėlas, turi mažai mineralinių medžiagų. Ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija 311 mg/l. Vanduo santykinai kietas, pasižymi nedideliu karbonatiniu (3,89 mg-ekv/l), virinant lengvai pašalinamu kietumu. Vandenyje aptikta nitritų (0,03 mg/l), nitratų kiekis 2 mg/l, būdingas foninėms reikšmėms. Vandenyje labai nedidelis natrio (4 mg/l) ir chloro kiekis (10 mg/l), nedaug organinės medžiagos (permanganato skaičius 2 mg/l) ir geležies (0,04 mg/l).

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Nėra.